

1062

PRES-SERVIS

NOVINSKO-IZDAVACKO PREDUZECE SAVEZA
NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION
OF YUGOSLAV JOURNALISTS

BEOGRAD — Knez Mihajlova 2/X — Pošt. fah 842
Tel. 621-578   Сак. рачун 101-11/1-804
Current Account with
Yugoslav National Bank

SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICE

Isečak iz lista
Newspaper cutting

БОРБА
БЕОГРАД
- 6. V. 1966

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

Експресионистичке ексцезе Николе Мартиноској

Ретроспективна изложба
слика Николе Мартиноског,
Галерија Дома ЈНА,
28. IV — 9. V 1976. год.

Пуних дванаест година дели две самосталне изложбе у Београду познатог македонског сликара и једног од доајена македонске модерне уметности, Николе Мартиноског. То је био и разлог што се желело да изложба у Галерији Дома ЈНА има ретроспективни карактер, мада њоме није обухваћена читава једна развојна хронолошка целина, период од 1936 до 1959. године. Изузимајући два стара уља из међуратног времена, модилњанијевског „Младића“ из 1933. и чврсто компоноване „Мртве природе“ из 1936, када је Мартиноски претежно био заинтересован проблемима конструкције форме, остале слике су из раздобља 1960—1966, те се самим тим и критички акценат пребацује на ту стваралачку фазу.

Нужно је одмах направити једну поделу, издвојити уља на платну од уља рађених на стаклу. Међу првима, с изузетком „Имендана у Крушеву“, „Свадбе“ и „Две девојке“, налазимо на једног доста чудног и необичајног Мартиноског, хла

дног и декоративног, заокупљеног неком вилинском стилизацијом у оквирима доста бизарних тема са маглашним еротиком, без снаге и колористичког жара, без ње му толико својственог темпераментног прилажења мотиву кроз експресионистички сукоб боје и облика, неочекиване контрасте и спонтане изливе осећања („Пролећни занос“).

По свету карактеристичних мотива и специфичном експресионистичком рукопису, право Мартиноског пре познајемо тек у уљима на стаклу, техници којом се у последње време све више бави. То су његови гротескно-кошмарни жанрови свадби и сахрана, концерата и карташких сеанси, егзалтиране фигуре младих Циганки са симболичним струковима цвећа и тамнопутих мадона дојиља с дететом на прсима, чежњом занесене гитане у раскошним шалварима и ускипеле мртве природе са цвећем („Свадба II“, „Фигура“, „Девојка са цвећем“). У њима драматични ритам композиције прати звучна у боји колористичка оркестрација са тишим прелазним пасажима који заједно са природно племенитом патином стакла спречавају бучни експресионистички крешчендо.